

sového prejavu ministra Dra Juraja Slávika urobeného dňa 27. októbra 1944² a ministra Dra Ripku zo dňa 1. novembra t. r.)³ vzali so súhlasom na vedomie usnesenie predsedníctva SNR zo dňa 16. októbra 1944,⁴ v dohode s ministrom Němcom, podľa ktorého odovzdá správu oslobodeného územia slovenského, prevzatého od sovietského vojenského velenia, Slovenskej národnej rade a táto ho bude spravovať vo svojej právomoci tak, ako územie oslobodené po 29. auguste. Delegácia SNR kvituje toto stanovisko s tým, že samozrejým jeho dôsledkom je úprava dekrétu vládneho delegáta. Úprava dekrétu neoddiaľuje však odovzdanie územia do správy SNR.

Politická štruktúra Československej republiky.

V otázke politickej štruktúry obnovenej ČSR delegácia SNR nie je kompetentná menom SNR zaujať stanovisko. Bude to úlohou demokraticky zvolených zástupcov slovenského národa, aby s tak isto demokraticky zvolenými zástupcami českými a zástupcami Podkarpatských Ukrajincov uskutočnili definitívnu úpravu ústavy. Víťame však stanovisko pána prezidenta, že riešenie, ktoré bude s hľadiska slovenského potrebné, bude vzaté za základ riešenia celkového.

Za Slovenskú národnú radu sme s prejavom
úprimnej oddanosti

Ján Ursíny
pplk. Vesel
L. Novomeský

AÚD KSČ Praha. Fond 38, inv. j. 69, čís. 22—26. Opis.

[94]

1944, po 8. listopadu. Pod Chabencem. — *Ilegální leták příslušníků 2. československé paradesantní brigády s prohlášením, že i po dočasném ústupu povstalců do hor jsou připraveni se zbraní v ruce pokračovat v národně osvobozovacím boji.*

Smrt nemeckým okupantom!

Občanom Slovenska!

Bratislavský rozhlas vysielal, že 2. čs. parades. brigáda je zničená a že jej zbytky boli Nemcami zajaté alebo rozprášené do hôr a lesov.

Sme oprávnení k tomu, aby sme bratislavský rozhlas opravili a našej bratskej verejnosti oznámili, že tomu nie je tak. Je pravdou, že sme museli upustiť od regulérneho boja v rámci československej armády na Slovensku, je pravdou, že nešlo a nebolo možné bojovať proti votrelcovi v organizovaných celkoch, preto sme zvolili boj na spôsob partizánsky v skupi-

² Delegace SNR měla na mysli následující pasáž z projevu, který přednesl ministr vnitra J. Slávik v čs. vysílání britského rozhlasu v předvečer státního svátku ČSR, 27. 10. 1944: „Bratislavské hyeny si marne namýšlají, že sú vládou Slovenska. Slovenská národná rada ďalej vykonáva a bude vykonávať správu slovenských vecí, viesť a organizovať boj a pripravovať budovanie nového, slobodného života“. (AÚD KSČ Praha, f. 38, a. j. 500, projevy J. Slávika v BBC.)

³ Ministr H. Ripka komentoval v čs. vysílání britského rozhlasu 31. 10. 1944 (nikoli 1. listopadu) obnovení čs. státní svrchovanosti na území osvobozené Zakarpatské Ukrajiny. Při té příležitosti mj. prohlásil: „Rudá armáda již překročila zemskou hranici Podkarpatska a osvobodila první obce na Slovensku. Osvobozené území Slovenska převezme do své správy Slovenská národní rada, která i nadále řídí boj na Slovensku a která si i svou dosavadní všestrannou vládní i administrativní činností získala právem všeobecnou důvěru a legitimaci. O součinnosti mezi vládním delegátem a Slovenskou národní radou v tomto smyslu došlo už dříve v Baňské Bystrici k dohodě, schválené vládou.“ (AÚD KSČ Praha, f. 38, a. j. 496, str. 363.)

K otázce postoje čs. vlády k poměru Slovenské národní rady a vládního delegáta srv. též pozn. čís. 3 k dokumentu čís. 90.

⁴ Dokument čís. 82.

nách, ktoré sa môžu lepšie zásobovať a lepšie škodiť pohybom a presunom fašistických bánd z jedného frontu na druhý.¹

Sme ďalej pripravení so zbraňou v ruke Vám pomôcť vo Vašom oslobodzovacom boji a sme odhodlaní v tomto boji s Vami pokračovať až do úplného víťazného konca.

Po celom Slovensku nájdete mnoho skupiniek našej brigády, ktoré sú veľmi dobre maskované, dobre zásobené a majú zbrane na to, aby s Vami viedly rozhodný boj a dali vrahovi poslednú ranu pri jeho ústupe pred víťaznou Červenou armádou.

Veľmi dobre poznáme metódy fašistických okupantov Slovenska, vieme, prečo sem prišli a aký je ich cieľ. Vedeli a vedia dobre, aké je bohatstvo na Slovensku, jak cenný je jeho národný a štátny majetok. Potrebujú každý kg múky, každý kúsok ocele pre svoje posledné válečné živorenie. Vieme, že je im všetko treba, lebo kruh okolo nich sa sťahuje, spojenci na západe už bojujú v Nemecku v rúrskej oblasti a nebude dlho trvať, keď i Červená armáda bude ničiť odpory na jeho pôde. Až potom poznajú Nemci, čo je vojna a strádanie a čo je odplata za všetky tie zverstvá a násilia, spáchané na mierumilovných občanov toľkých štátov.

Preto, drahí občania, buďte všetci na stráži proti úkladom fašistických hord a proti zradcom a prisluhovačom takzvanej bratislavskej vlády.

Uvedomte si, že Vy všetci, každý z Vás musí priložiť ruku k dielu za oslobodenie svojej zeme, svojích krajov, miest, dedín a rodín. Každý z Vás musí si nájsť spôsob, ako by pomohol urýchliť hladký postup Červenej armády a to musí byť v prvej rade boj so zbraňou v ruke, po príklade našich krásnych dejín.

Voláme Vás preto všetkých k tvrdošíjnému odporu proti takzvanej bratislavskej vláde, proti všetkým jej nariadeniam a rozkazom, ktoré vydávajú zradci a prisluhovači, proti votrelcovi a vrahovi, ktorý zničil a umučil toľka miliónov žien, mužov a detí.

My dôstojníci a vojaci 2. čs. pd. brigády obraciame sa na Vás s výzvou do otvoreného boja proti našemu úhlavnému nepriateľovi, odvekému a zatvrdlému vrahovi Slovanstva a všetkého ľudu dobrej vôle.

Vzchopte sa do posledného spoločného boja za vyhnutie fašizmu a pripravte sa na dôstojné prijatie slávnej Červenej armády.

Sláva Červenej armáde!

Sláva spojeneckým vojskám na západe!

Sláva československému demokratickému národu!

Za príslušníkov brigády:

Komisár brigády:
kpt. Ing. Glíder, v. r.
Veliteľ 2. čs. pd. brigády:
plk. pech. Vladimír Příklad, v. r.

Prečítaj a daj ďalej!

VHA Praha. 2. čs. samostatná pd. brigáda — štáb SSSR VI-4-6-1. Opis.

¹ Celkové hodnocení podílu 2. čs. paradesantní brigády na partyzánské činnosti v zimě r. 1944/1945 a vyhlí-
čení účasti brigády v bojích za osvobození Slovenska je obsaženo zejména v závěrečné kapitole studie K. Krát-
kého „Historie 2. československé paradesantní brigády v SSSR“ v knize „Za svobodu Československa“, II. díl,
str. 474—494.